

kriterier, der netop opstilles som forudsætning for, at en sådan adoption kan gennemføres, vil en kontakt efter adoptionen ikke kunne spille en positiv rolle for barnet og vil altså ikke være til barnets bedste. Der er ved denne type adoption uden samtykke heller ikke en forudgående kontakt, som kan bevares.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at biologiske forældre til børn, der bortadopteret frivilligt, inden barnet er 1 år, vil kunne søge om at bevare kontakten efter den foreslåede ændring af forældreansvarsloven. Det vil i disse sager ikke på samme måde som ved adoption uden samtykke være udelukket, at der er en kontakt med barnet, som det vil være positivt for barnet at fortsætte.

Ministeriet er endvidere enig med udvalget i, at der for de børn, der adopteres efter at have været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, i helt særlige tilfælde bør kunne opretholdes et samvær eller en kontakt mellem barnet og de biologiske forældre/slægten trods adoptionen, hvis det efter en konkret vurdering anses for bedst for barnet. Det forhold, at der kan skabes åbenhed i adoptionen, må dog ikke indgå som et moment i afvejningen af, om en adoption er til barnets bedste. Åbenheden må således ikke få den virkning, at man generelt anser muligheden for at gennemføre adoptioner uden samtykke som mindre indgribende. De grunde, der har ført til at gennemføre en adoption uden samtykke, vil i langt de fleste tilfælde betyde, at der ikke skal fastsættes et samvær med barnet.

Muligheden for at fastsætte samvær eller anden kontakt skal omfatte alle adoptioner, hvor der har været en løbende kontakt mellem barnet og forældrene forud for adoptionen, og således ikke kun adoptioner uden samtykke. Hvis de biologiske forældre vælger at bortadoptere deres barn, bør der være den samme mulighed for at bevare en relation mellem barnet og forældrene, som der er, hvis barnet bortadopteret mod deres ønske.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at adgangen til at fastsætte samvær med barnet - hvad enten barnet er bortadopteret med eller uden forældrenes samtykke - vil være begrænset til de helt særlige tilfælde, hvor en konkret vurdering af barnets bedste efter forældreansvarslovens § 4, fører til, at det vurderes som vigtigt for barnet at kunne bevare kontakten til forældrene. Det centrale i vurderingen efter forældreansvarslovens § 4 om barnets bedste er barnets ret til samvær og ikke forældrenes ret. Et barn, der er anbragt uden for hjemmet, kan have tætte og nære relationer til sine forældre; relationer, som det er vigtigt for barnet at kunne fortsætte, selvom barnet bortadopteret. Barnets interesse i at bevare relationen til den oprindelige slægt,

som barnet er nært knyttet til, skal ses i snæver sammenhæng med barnets behov for en stabil og sammenhængende dagligdag.

Muligheden for i disse særlige tilfælde at bevare relationen vil hovedsagligt være rettet mod de biologiske forældre, og et eventuelt samvær vil være væsentligt mere begrænset i hyppighed og omfang end det samvær, der praktiseres og fastsættes i delte familier. Det er ikke muligt præcist at angive hyppigheden og omfanget af det samvær, som kan fastsættes mellem bortadopterede børn og deres oprindelige slægt, idet samværet i lighed med det samvær, som i øvrigt fastsættes efter forældreansvarsloven, vil bero på en konkret vurdering. Det må dog antages, at samværets omfang og hyppighed ikke vil kunne overstige det samvær, som har været praktiseret forud for adoptionen. Der kan forekomme situationer, hvor barnet ikke har en nær relation til sine forældre, men derimod en nær relation til bedsteforældre eller forældres søskende. I disse tilfælde kan det være vigtigt, at det er denne tætte og nære relation, som bevares efter adoptionen. Det er generelt ikke i barnets interesse at skulle forholde sig til flere fastsatte samvær.

Justitsministeriet finder ikke, at der i forhold til adoptioner uden samtykke skal ske en ændring i indholdet af selve adoptionsbevillingen. Der bør således ikke udstedes bevillinger med vilkår om, at adoptionen er åben. Spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om en åben eller lukket adoption, som dette forstås i adoptionsretlig sammenhæng, bør også for adoptioner uden samtykke afhænge af, om der er en forudgående kontakt mellem barnet og de oprindelige forældre, hvilket oftere er tilfældet ved familieadoptioner end ved fremmedadoptioner. Ministeriet foreslår derfor, at adgangen til at opnå samvær eller anden kontakt reguleres i forældreansvarsloven, sådan at statsforvaltningen træffer afgørelse herom. Der vil være mulighed for at fastsætte samvær mellem barnet og den oprindelige slægt, særligt de biologiske forældre, og mulighed for anden kontakt i form af telefonsamtaler, brevveksling og lignende.

Med forslaget om gennem en ændring af forældreansvarsloven at gøre det muligt i helt særlige tilfælde at fastholde en kontakt mellem barnet og den oprindelige slægt, gives der ikke adgang til de øvrige rettigheder, som findes i forældreansvarsloven, herunder forældremyndighed og barnets bopæl. Baggrunden herfor er, at forældreansvarsloven i øvrigt alene regulerer forholdet mellem børn og forældre. Ved adoptionen indtræder adoptivforældrene netop som barnets forældre og overtager derved de rettigheder og pligter fra